

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 52.331/3
van 20 november 2012

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'houdende de wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 houdende vaststelling van de criteria voor de erkenning van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten'

Op 6 november 2012 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende de wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 houdende vaststelling van de criteria voor de erkenning van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 20 november 2012. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan Smets en Bruno SEUTIN, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 november 2012.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit strekt er in hoofdzaak toe de procedure te bepalen die moet worden gevolgd, enerzijds, voor de erkenning van wijzigingen van de gebiedsomschrijvingen van erkende plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschappen (artikel 2 van het ontwerp) en van de samenvoegingen van twee of meer erkende plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschappen (artikel 3), en, anderzijds, wat de rooms-katholieke eredienst betreft, voor de opheffing van de erkenning van een annexe-kerk of een kapelanij (artikel 4). Daartoe worden de artikelen 7/1 tot 7/9 ingevoegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 ‘houdende vaststelling van de criteria voor de erkenning van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten’.

Daarnaast wordt artikel 2, § 2, 1°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 aangevuld met een bepaling, naar luid waarvan bij de aanvraag tot erkenning van een plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap, in het aanvraagdossier de Nederlandstalige benaming van de gemeenschap moet worden opgegeven, tenzij het om een eigennaam gaat (artikel 1 van het ontwerp).

Ten slotte wordt in het ontwerp bepaald dat het te nemen besluit in werking treedt op 1 januari 2013 (artikel 5) en wordt in een overgangsbepaling voorzien voor aanvragen die zijn ingediend vóór de inwerkingtreding van dit besluit (artikel 6).

3.1. Voor het ontworpen artikel 2, § 2, 1°, tweede zin, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 (artikel 1 van het ontwerp) wordt de rechtsgrond geboden door de artikelen 2, tweede lid, 79, tweede lid, 115, tweede lid, 151, tweede lid, 187, tweede lid, en 230, tweede lid, van het decreet van 7 mei 2004 ‘betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten’.

3.2. Voor de ontworpen artikelen 7/1 tot 7/3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 (artikel 2 van het ontwerp) en de ontworpen artikelen 7/4 tot 7/6 van hetzelfde besluit (artikel 3 van het ontwerp) wordt de rechtsgrond geboden door de artikelen 4/1 en 4/3, 114, 150, 186, 229 en 272 van het decreet van 7 mei 2004.

3.3. Bij artikel 4 van het ontworpen besluit wordt in het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 een hoofdstuk IV/3 met als opschrift “Opheffing van de erkenning van annexe-kerken en kapelanijen” ingevoegd, bestaande uit de artikelen 7/7 tot 7/9.

De rechtsgrond hiervoor wordt geboden door artikel 4/2 van het decreet van 7 mei 2004 voor zover de ontworpen artikelen 7/7 tot 7/9 betrekking hebben op de opheffing van

de erkenning van een erkende kapelanij waaraan een afzonderlijke kerkfabriek verbonden is. Het is enkel in dat laatste geval dat artikel 4/2, *in fine*, van het decreet van 7 mei 2004, artikel 4/3 van ditzelfde decreet van toepassing verklaart op de opheffing van de erkenning van een erkende annexe-kerk of kapelanij.

Voor zover de ontworpen artikelen 7/7 tot 7/9 betrekking hebben op de opheffing van de erkenning van een erkende annexe-kerk, of van een erkende kapelanij zonder kerkfabriek,¹ kan rechtsgrond worden gevonden in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, gelezen in samenhang met artikel 4/2 van het erediensendecreet.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

AANHEF

4. Overeenkomstig hetgeen in verband met de rechtsgrond voor het ontworpen besluit is opgemerkt (opmerking 3.3), dient in de aanhef een (nieuw) eerste lid te worden ingevoegd, waarin wordt verwezen naar artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

5. Het huidige eerste lid van de aanhef (dat het tweede lid wordt), redigere men als volgt:

“Gelet op het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensdiensten, artikelen 2, tweede lid, 4/1 tot 4/3, ingevoegd bij het decreet van 6 juli 2012, 79, tweede lid, 114, gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2012, 115, tweede lid, 150, gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2012, 151, tweede lid, 186, gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2012, 187, tweede lid, 229, gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2012, 230, tweede lid, en 272, gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2012;”.

6. De in het vijfde lid van de aanhef vermelde considerans is weinigzeggend en in ieder geval niet noodzakelijk voor een goed begrip van de ontworpen regeling. Dat lid wordt dan ook beter weggelaten.

DISPOSITIEF

Artikel 1

7. Luidens het ontworpen artikel 2, § 2, 1°, tweede zin, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 moet met behoud van de toepassing van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, voor de plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap een Nederlandstalige naam worden opgegeven, tenzij het om een eigennaam gaat.

¹ De gemachtigde heeft aan de auditeur-verslaggever verklaard dat dergelijke gevallen voorkomen.

Zoals het ontworpen artikel 2, § 2, 1°, tweede zin, is geredigeerd, komt de erin vervatte verplichting neer op een regeling van het gebruik der talen in bestuurszaken, ook al is het een loutere bevestiging van wat in de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken hierover is bepaald. Artikel 129, § 1, 1°, van de Grondwet bepaalt echter dat de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is om bij decreet het gebruik der talen in bestuurszaken te regelen in het Nederlandse taalgebied.²

De ontworpen bepaling dient bijgevolg uit het voorliggende ontwerp, dat betrekking heeft op een gewestaangelegenheid en deel uitmaakt van een ontwerp van besluit, te worden weggelaten. De gemeenrechtelijke regeling zal dus gelden.

Artikel 6

8.1. Luidens artikel 6 van het ontwerp worden de aanvragen, ingediend voor de inwerkingtreding van het te nemen besluit en waarvoor nog geen erkenning is verleend, geacht te zijn ingediend in overeenstemming met de bepalingen van dit besluit. In geval van onvolledigheid wordt het aanvraagdossier voor aanvulling aan de aanvrager teruggezonden.

8.2. Zoals die bepaling is geredigeerd, is het niet duidelijk of deze overgangsbepaling betrekking heeft op “aanvragen tot erkenning” zonder meer of op aanvragen tot erkenning van gebiedswijzigingen of samenvoegingen, en zo ja, of die bepaling ook betrekking heeft op de aanvraag tot opheffing van erkenning van een erkende annexe-kerk of kapelanijs.

Hierover om nadere toelichting gevraagd, heeft de gemachtigde verklaard dat die bepaling betrekking heeft op de drie procedures die in het ontwerp worden geregeld.

In de tekst dient dan ook te worden verduidelijkt dat artikel 6 betrekking heeft op de aanvragen tot erkenning van gebiedswijziging of samenvoeging van kerk- of geloofsgemeenschappen en op aanvragen tot opheffing van een erkenning van een annexe-kerk of kapelanijs.

8.3. Bovendien lijkt er een contradictie te bestaan tussen, enerzijds, de tekst van artikel 6, eerste zin, van het ontwerp en, anderzijds, hetgeen hieromtrent in de nota aan de Vlaamse Regering is bepaald.³

Luidens artikel 6 worden de aanvragen ingediend vóór de inwerkingtreding van het te nemen besluit en waarvoor nog geen erkenning is verleend, “geacht te zijn ingediend in overeenstemming met de bepalingen van dit besluit”, terwijl in de nota wordt bepaald “dat erkenningsaanvragen die voor de inwerkingtreding van deze wijzigingen worden ingediend en waarvoor nog geen erkenning is verleend, aan deze wijzigingen moeten voldoen”.

Hierop gewezen, heeft de gemachtigde verklaard, dat “deze formulering is ontleend aan een gelijkaardige bepaling uit het initiële besluit van 2005⁴ en dat deze formulering

² Met uitzondering van de gemeenten, diensten en instellingen bedoeld in artikel 129, § 2, van de Grondwet.

³ Nota aan de Vlaamse Regering, p. 3.

wellicht beter aansluit bij wat in de toelichting bij dit artikel staat en wat de bedoeling was van deze bepaling”.

Het verdient derhalve aanbeveling de bedoeling van de nieuwe overgangsbepaling duidelijker te formuleren, zodat er geen twijfel kan bestaan over de precieze draagwijdte ervan.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Jo BAERT

⁴ Bedoeld wordt artikel 8, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 luidende als volgt: “De aanvragen, ingediend voor het in werking treden van dit besluit en waarvoor nog geen erkenning is verleend, worden geacht te zijn ingediend op grond van dit besluit. In geval van onvolledigheid wordt het aanvraagdossier voor aanvulling aan de aanvrager teruggezonden.”